

Ali se transmituje pravica dednega nasledstva „ab intestato“ umršega nezakonskega otroka na zapadlostni erar?

(Konec.)

Sedaj pa hočemo razmišljavati zavrnitvene razloge, kolikor se tičejo razsodbe o stvari sami.

Res je nedvomno, da po našem občnem državljskem zakoniku nihče ne more *ipso jure* postati dedni naslednik, nego je potreba, da se delát priglasil za dednega naslednika, in da je delátu, dokler se ni priglasil, pravno le mogoče, da postane dedič. Kadar delátu pripade dedščina, dobi le pravico do dednega nasledstva. Ker je Oton W. umrl za svojo *ab intestato* umršo materjo Marijo W., ne da bi bil priglašen za dediča, zato je njegova s smrtjo Marije W. pripadla mu pravica do zakonitega nasledstva v zapuščino njegove matere postala del njegove zapuščine. Argumentuje se nadalje, da je pravica do dednega nasledstva Otona W. minila ž njegovo smrtjo, ker da je ta pravica po § 537. obč. drž. zak. prenosna **samo** na njegove dedne naslednike, — da je Oton W. umrl brez njih, — zapadlostnega erarja pa ni da bi smatrali za dediča.

Ta argumentacija pa ni prava.

Po § 537. obč. drž. zak. prehaja pravica do dednega nasledstva kakor druge prostodedne pravice na dedne naslednike, ako ni prestala vsled odpovedbe ali pa na kak drug način. Dedno nasledstvo je torej prostodedna pravica in more prestati le s prigodki, iz katerih se po zakonu snuje prestanek takih pravic. Gotovo je torej, da dedno nasledstvo ni nikaka strogo

osebna (osebe se držeča) pravica, t. j. pravica, katerá mine s smrtjo upravičenčevo. To je popolnoma razvidno iz besedi § 537. obč. drž. zak. in § 1448. cit.

Če se torej trdi, da je pravica do dednega nasledstva Otona W. prestala ž njegovo smrtjo, ker ni zapustil dedičev, vprašujemo: na kaj pa se opira ta prestanek? Na smrt nikakor ne, ker nasprotujejo temu navedena določila zakona. Če pa Oton W. ni zapustil nikakih dedičev, ni to nikak prigodek, iz kakeršnih se po zakonu snuje prestanek pravice do dednega nasledstva.

Jasno je torej, da mora pravica do dednega nasledstva preiti na koga, in ker velja o tej pravici isto, kar o drugih prostodednih pravicah, zato mora *in concreto* pravica do dednega nasledstva preiti na tistega, na katerega prehajajo druge prostodedne pravice. Le-te prehajajo po § 537. obč. drž. zak. na dediče delátove, ako pa jih ni, po § 760. obč. drž. zak. na državni zaklad. Ali pa so morda tirjatvene in lastninske pravice Otona W. preminile ž njegovo smrtjo? Nikakor ne!

S tem je dokazano, da pravice dednega nasledstva „kakor druge prostodedne pravice“ § 537 cit., kadar ni dedičev, pripadejo zapadlostnemu erarju. S tem pa je tudi pravno stališče zapadlostnega erarja nasproti zapadlostni zapuščini določeno. Ako prehaja pravica do dednega nasledstva ter vse druge prostodedne pravice po § 537. obč. drž. zak. na dediče in ako jih ni, po § 760. cit. na državni zaklad, in ako dedič, oziroma državni zaklad, vstopi v vsekolike (Totalität) pravne razmere zapustnikove ter predočuje dedni naslednik, oziroma državni zaklad, zapustnika, tako da ga je smatrati kakor za isto osebo (§ 547. obč. drž. zak.), onda pravno stališče državnega zaklada nasproti zapadlostni zapuščini ne more biti drugačno, nego je dedičevo nasproti zapuščini. Stališče državnega zaklada je v tem slučaju nalik (analogno) dedičevemu. (Glej tudi: Unger, Erbrecht str. 383 in nasl.)

Da je občni državljanski zakon tudi v formalnem oziru vzprejel zagovarjani nazor, izvira uže iz tega, da razpravlja zapadlostno pravico državnega zaklada v poglavji o zakonitem dednem nasledstvu.

Naposled naj še opomnimo, da bi dosledna izvedba v navedeni razsodbi izraženega načela, da je pravica do dednega nasledstva prenosna samo na dediče delátove, popolnoma na-

sprotovala določbi §. 1278. obč. drž. zak., po kateri kupec pripadle, pa če tudi še ne nastopljene zapuščine, vstopi v vse pravice dedičeve, kolikor niso strogo osebne (§. 1448. cit.) In dalje, ali naj obstanek pravice do dednega nasledstva zavisi od samih slučajnosti, n. pr. od tega, da se hitro opravljajo sodni posli, da se brzo postavi varuh in potem primora priglasiti dediča?

S tem menimo, da smo dokazali, da je pravica do dednega nasledstva prenosna tudi na zapadlostni erar, in da se ta lahko z uspehom poganja za njo.

Zlasti pričajo materijalni razlogi, s katerimi smo podprli svoje mnenje, tudi za aktivno legitimacijo zapadlostnega erarja v razpravljanem slučaju.

Da veljajo v našem zakonodavstvu za zapadlostni erar, če hoče pridobiti zapadlo zapuščino, druga načela, nego za dednega naslednika, če hoče pridobiti zapuščino, važno je samo za formalno pravo, materijalnih pravnih načel pa se ne dotika.

E.

V kakem razmerji je določba § 1432. obč. drž. zak. z zakonom z dne 25. julija 1871. l., št. 76. drž. zak.?

Zakon z dne 25. julija 1871, št. 76. drž. zak., določuje, da je veljavnost v zakonu navedenih pogodeb, ki jih sklepajo zakonski med seboj, veljavnost pobótnice glede priženila in veljavnost listin o pogodbah, ki jih sklepajo slepci, glušci in mutci samosebno, odvisna od notarskega zapisa, ki ga je napraviti.

Državljanski zakonik pa veli v § 1432., da se plačilo ne more tirjati nazaj, ako kdo plača dolg, ki je le zaradi nedostatne oblike neveljaven.

Rešiti pa je vprašanje, kaki posledki nastanejo, ako se v zakonu z dne 21. julija 1871, št. 76. drž. zak., imenovana pogodba ali pravno dejanje ne zabeleži v notarski zapis. Ima li plačnik pravico tirjati nazaj plačani ali dani denar?